C/2025/667

2025.2.10.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. január 21.)

Írország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

(C/2025/667)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]), a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet ([2]) és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv ([3]) együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret gerincét képezi. Az új keret célja, hogy reformok és beruházások révén előmozdítsa a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzze a túlzott költségvetési hiányt. Emellett előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, valamint hatékonyabbá és következetesebbé teszi a szabályok végrehajtását.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. A terveknek két célkitűzést kell teljesíteniük: i. biztosítaniuk kell többek között, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak érvényesülését elősegítő reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek ismertetnie kell egy, a nettó kiadási ([4]) pályára vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv időtartamára, azaz (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően) egy négy- vagy ötéves időszakra. Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja elősegíteni a közös uniós prioritások megvalósulását. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós programokra fordított, teljes mértékben uniós alapokból származó bevételekből fedezett kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

(3) A Bizottságnak a terv benyújtását követően értékelnie kell, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

(4) Ezt követően a Tanácsnak a Bizottság ajánlása alapján ajánlást kell elfogadnia, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

AZ ÍRORSZÁG NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Írország 2024. október 15-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy Írország és a Bizottság az Írország által felhozott indokokra tekintettel megállapodott az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő meghosszabbításáról.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) Írország jogosult volt arra, hogy technikai információkat kapjon, de azokat nem kérte. A Bizottság 2024. június 21-én Írország rendelkezésére bocsátotta az (EU) 2024/1263 rendelet (25) preambulumbekezdésében említett középtávú államadósság-előrejelzési keretében használt főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket ([5]), majd 2024. október 15-én közzétette azokat ([6]).

(7) Írország és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 szeptemberében szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd középpontjában az Írország által tervezett nettó kiadási pálya és az annak alapjául szolgáló feltételezések (különösen a potenciális-GDP-növekedés és az SFA-tételek), továbbá az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítása álltak.

(8) Írország – az általa a tervben szolgáltatott információk szerint – az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésével és 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban 2024 májusában konzultációt folytatott a civil társadalommal, a szociális partnerekkel, a regionális hatóságokkal és más releváns érdekelt felekkel. Az Írország által a tervében szolgáltatott információk szerint a kormány otthont adott a Nemzeti Gazdasági Párbeszéd (National Economic Dialogue, NED) elnevezésű, évenkénti rendezvénynek, amely fórumot biztosít az érdekelt felek számára, hogy eszmecserét folytassanak a kormánnyal a gazdasági és társadalmi prioritásokról. A 2024. évi NED-en folytatott megbeszélések a felülvizsgált uniós költségvetési keretből eredő kormányzati kötelezettségekkel összefüggésben a középtávra is összpontosítottak.

(9) Az Ír Költségvetési Tanácsadó Testület (Irish Fiscal Advisory Council, IFAC) véleményt adott ki a többéves nettó kiadási pályát alátámasztó makrogazdasági előrejelzésről és makrogazdasági feltételezésekről ([7]). A 2025. évi nemzeti költségvetést alátámasztó makrogazdasági előrejelzéseket az IFAC 2024. szeptember 23-án jóváhagyta, mivel meggyőződött arról, hogy az előrejelzések elfogadható tartományon belül vannak. Az IFAC úgy véli, hogy olyan időszakban hagyja jóvá az előrejelzéseket, amikor a gazdaság teljesítménye meghaladja saját potenciálját, és a belföldi kapacitási korlátok jelentenek kockázatot.

Egyéb kapcsolódó eljárások

(10) Írország 2024. október 15-én benyújtotta a 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság 2024. november 26-án véleményt fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról ([8]).

(11) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást intézett Írországhoz ([9]).

([5]) A főbb kezdeti feltételek és az alapul szolgáló feltételezések összhangban vannak a Bizottság 2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertannal. Az alapot az Európai Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbítása képezte, a hosszú távú GDP-növekedés és a népességelöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak a Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#ireland.

([7]) A 2025. évi költségvetésben szereplő makrogazdasági előrejelzések a 2024 és 2030 közötti évekre vonatkoznak.

([8]) A Bizottság véleménye Írország költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9056 final.

([9]) A Tanács 2024. október 21-i ajánlása Írország gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról.

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(12) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság értékelte a tervet, a következőképpen:

Kontextus: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(13) Írországban a gazdasági tevékenység 2023-ban 5,5 %-kal zsugorodott, ami a nettó export visszaesésének tudható be, főként egyes multinacionális vállalatok által dominált ágazatokban, miközben a belföldi gazdaság erős maradt. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a gazdaság 0,5 %-os visszaesésére lehet számítani, a multinacionális vállalatok által dominált ágazatokban tapasztalható folyamatos volatilitás miatt. 2025-ben a reál-GDP várhatóan 4,0 %-kal nő, amit az erős belföldi gazdaság és az export folyamatos növekedése támogat. 2026-ban a reál-GDP várhatóan 3,6 %-kal nő, mivel a belföldi kereslet és az export továbbra is pozitívan járul hozzá a növekedéshez. Az előrejelzés időszakában (azaz 2024–2026-ig) Írország potenciális-GDP-növekedése várhatóan kismértékben, a 2024. évi 2,6 %-ról 2025-ben 2,9 %-ra nő, majd 2026-ban kismértékben, 2,7 %-ra csökken. Ennek oka a munkaerő-hozzájárulás fokozatos csökkenése és a tőkefelhalmozási hozzájárulásnak a 2024-es csökkenést követő növekedése. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 4,3 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 4,4 %, 2025-ben 4,4 %, 2026-ban pedig 4,5 % lesz. Az infláció (GDP-deflátor) az előrejelzések szerint a 2023. évi 3,6 %-ról 2024-ben 3,3 %-ra csökken, majd 2025-ben 2,1 %, 2026-ban pedig 1,7 % lesz.

(14) A költségvetési helyzet alakulását illetően Írország 2023. évi államháztartási többlete a GDP 1,5 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 4,4 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 1,4 %-ára, 2026-ban pedig – változatlan szakpolitikát feltételezve – a GDP 1,3 %-ára csökken. Az Európai Bizottság a 2024. őszi előrejelzésében figyelembe vette Írország 2025-re vonatkozó költségvetés-tervezetét, amelyet a kormány októberben terjesztett a nemzeti parlament elé. Az államadósság 2023 végén a GDP 43,3 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 41,6 %-ára csökken. A mutató értéke az előrejelzés szerint 2025 végére a GDP 38,3 %-ára, majd 2026 végére a GDP 36,8 %-ára csökken. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(15) Írország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2029-es időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(16) A terv az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

(17) Írország a tervben kötelezettséget vállal az 1. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya követésére, ami 2025-től 2029-ig a nettó kiadások évi 5,3 %-os átlagos növekedését jelenti. A tervben vállalt nettó kiadási pálya a jelentések szerint a GDP 2,3 %-ának megfelelő strukturális elsődleges egyenleget eredményez a kiigazítási időszak végén (2028). A terv feltételezése szerint a potenciális-GDP-növekedés a 2024. évi 3,1 %-ról 2027-re fokozatosan 2,8 %-ra csökken, majd 2028-ban 3,6 %-ra emelkedik. Emellett a terv előrejelzése szerint a GDP-deflátor növekedési rátája a 2024. évi 3,2 %-ról 2025-ben 2,1 %-ra csökken, és 2028-ig ezen a szinten marad.

1. táblázat: Az Írország tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2029)	Átlag a kiigazítási időszakban (2025–2028)
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	9,8	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7	5,3	5,5
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2023-as bázisévtől, %)	9,8	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3	n.a.	n.a.
Potenciális-GDP-növekedés (%)	3,1	3,2	2,9	2,8	3,6	3,5	3,2	3,1

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2029)	Átlag a kiigazítási időszakban (2025–2028)
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	3,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1

Forrás: Írország középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(18) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, az államadósság a terv szerint a 2024. évi 41,4 %-ról a kiigazítási időszak végére (2028) fokozatosan a GDP 34,0 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. A kiigazítás után középtávon (azaz 2038-ig) az adósságráta várhatóan tovább csökken, jóval a GDP 60 %-a alá, és 2038-ra eléri a GDP 18,8 %-át.

2. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Írország tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Államadósság (a GDP %-ában)	43,4	41,4	37,9	36	34,8	34	33,1	18,8
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	1,6	4,5	1,7	1,4	1,1	1,6	1,5	0,6

Forrás: Írország középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv értelmében tehát az államadósság középtávon a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatt maradna. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt követelménynek.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(19) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a GDP-arányos költségvetési többlet 2025-ben a GDP 1,7 %-a lenne, 2026-ban 1,4 %-ra, majd 2027-ben 1,1 %-ra csökkenne, 2028-ban pedig 1,6 %-ra emelkedne. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt követelménynek.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(20) A terv alapját képező feltételezések eltérnek a Bizottság által 2024. június 21-én Írországnak továbbított feltételezésektől. A terv a következő nyolc változó esetében tartalmaz eltérő feltételezéseket: a kiindulási pont (azaz a 2024. évi strukturális elsődleges egyenleg), a potenciális-GDP-növekedés, a GDP-deflátor növekedése, a reál-GDP növekedése, a nominális implicit kamatláb, az SFA-tételek, az egyszeri intézkedések és a kibocsátási rés bezárása. Emellett a terv eltér a kiigazítási időszakon túl alkalmazott, változatlan költségvetési politikát feltételező forgatókönyvtől azáltal, hogy 2029-re és 2030-ra további költségvetési dekonszolidációt feltételez. Az alábbiakban bemutatásra kerül a feltételezések közötti különbségek értékelése. Alább felsoroljuk a feltételezések közötti, a nettó

kiadások átlagos növekedésére a legjelentősebb hatást gyakorló különbségeket, az egyes különbségek külön-külön történő értékelésével együtt.

(21) A terv 2024-re magasabb strukturális elsődleges egyenleget, nevezetesen a GDP 3,7 %-ának megfelelő többletet feltételez, míg a Bizottság 2024 tavaszán a GDP 2,5 %-ának megfelelő többletet várt. Ez a felülvizsgált kiindulási költségvetési helyzet és a tervben szereplő kapcsolódó, 2024-re vonatkozó aktualizált makrogazdasági feltételek a tavasz óta rendelkezésre álló, frissebb információkat tükrözik. Ez összhangban van a Bizottság 2024. őszi előrejelzésével. Következésképpen ezen eltérés kellően megalapozottnak tekinthető. Önmagában véve a feltételezés megemeli a kiigazítási időszak alatt a nettó kiadások átlagos növekedésének felső határát a Bizottság feltételezéseihez képest.

— A tervben a potenciális-GDP-növekedés a terv időszakában átlagosan 0,3 százalékponttal alacsonyabb, mint a Bizottság 2024. június 21-én megküldött feltételezései. Ez a 2024 tavasziaknál frissebb eredményadatokat tükröz, az EU által közösen elfogadott módszertan alapján. Emellett a terv azt is feltételezi, hogy a reál-GDP növekedése alacsonyabb lesz, és a kibocsátási rés hamarabb bezárul, mint ahogyan az a Bizottság feltételezéseiben szerepel. A Bizottság módszertana szerint az ír tervben szereplő költségvetési expanzió nagyobb multiplikátorhatást gyakorolna a reál-GDP növekedésére, és a kibocsátási rés 2033-ra zárulna be, miközben a terv szerint már 2030-ban bezárul. Következésképpen ezek a feltételezések óvatosnak és ezért kellően indokoltnak tekinthetők. Ezek együttesen hozzájárulnak ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során.

— A terv azt feltételezi, hogy a GDP-deflátor növekedése a terv időszakában átlagosan 0,1 százalékponttal magasabb lesz a Bizottság feltételezéseihez képest. Ez a 2024 tavasziaknál frissebb eredményadatokat tükröz. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető. Önmagában nézve ez a feltételezés hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben magasabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során.

— A terv azt feltételezi, hogy az új takarékalapok létrehozása miatt az SFA-tételek magasabbak, mint a Bizottság feltételezései. A terv kedvezőtlenebb feltételezése azzal magyarázható, hogy a terv frissebb adatokra támaszkodik. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető.

A fennmaradó eltérések nem gyakorolnak lényeges hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére a Bizottság feltételezéseihez képest. Összességében a feltételezések közötti különbségek együttesen azt eredményezik, hogy a nettó kiadások átlagos növekedésének elméleti felső határa magasabb annál, mint ami a Bizottság 2024. tavaszi feltételezései alapján az alkalmazandó költségvetési szabályoknak való megfeleléshez szükséges lenne. Tervében azonban Írország kötelezettséget vállal arra, hogy a nettó kiadási pálya alacsonyabb lesz mind ezen elméleti felső határnál, mind annál, ami a Bizottság feltételezései szerint a költségvetési szabályoknak való megfeleléshez szükséges lenne. A Bizottság a nettó kiadási pályának való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseinek fenti értékelését.

A terv szerinti költségvetési stratégia

(22) A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat főként a gyorsan növekvő népesség szükségleteinek kielégítését szolgáló további közszolgáltatások biztosításával fogják végrehajtani. Ezen túlmenően Írország a közszféra beruházási rátájának növelésével finanszírozni fogja az állami tőkeállomány bővítését. Végezetül, Írország két hosszabb távú megtakarítási eszközt is létrehozott, mivel a társasági adó jelentős hányada jellegét tekintve „rendkívüli” bevételnek minősül. Míg az államháztartási egyenlegre vonatkozó előrejelzések tartós államháztartási többletet mutatnak, a stratégia a kiadási oldalra összpontosít, mivel a „rendkívüli” bevételek jelentős hatást gyakorolnak az államháztartási egyenlegre. Az előirányzott szakpolitikai intézkedések részleteit meg kell erősíteni vagy ki kell igazítani, majd számszerűsíteni kell az éves költségvetésekben. Ezen túlmenően a 2025-ös költségvetésiterv-javaslat meghatározza azokat a szakpolitikai intézkedéseket, amelyek révén teljesíthető a 2025. évi nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalás ([10]).

([10]) A Bizottság véleménye Írország költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9056 final.

A tervben szereplő azon tervezett reformok és beruházások, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra való reagálást és az Unió közös prioritásainak megvalósítását célozzák

(23) A terv ismerteti azokat a szakpolitikai szándékokat, amelyek az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelését, valamint az EU közös prioritásainak megvalósítását célzó reformokra és beruházásokra vonatkoznak. A terv mintegy 40 intézkedést tartalmaz, amelyek közül 12 a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Alapon keresztül pénzügyi támogatásban részesül.

(24) A méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket is, a terv következetes reformokat és beruházásokat vázol fel. Az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló intézkedések (2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások) között szerepel a szén-dioxid-adó mértékének növelése, valamint az éghajlat-politikai intézkedésekről és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztésről szóló törvénymódosítás, amelyek egyaránt szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a nemzeti energia- és klímatervben. A törvényjavaslat célokat és kötelezettségvállalásokat tartalmazó, jogilag kötelező erejű keretet hoz létre, amely jogszabályban rögzíti a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességi célkitűzést, beleértve az ötéves szén-dioxid-költségvetések és éghajlat-politikai tervek elfogadását. A vízre és a szennyvízre vonatkozó intézkedések (2019., 2020., 2022., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlás) Írország harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervére vonatkoznak. A terv felvázolja azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a digitális átállást (2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlás), amint az a „Harnessing Digital" (a digitális gazdaság kiaknázása) elnevezésű nemzeti digitális stratégiában szerepel, valamint a digitális évtizedre vonatkozó stratégiai ütemterv szerinti digitális célok elérését. Ez magában foglalja a digitális készségekbe történő beruházásokat (részben szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a digitális közszolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok használatát (részben szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), különösen a kkv-knak nyújtott vissza nem térítendő támogatások és segítségnyújtás révén, a vállalkozásoknak a digitalizációhoz nyújtott támogatást (részben szerepel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a kiberbiztonságot a nemzeti kiberbiztonsági központ erőforrásainak növelése révén, valamint a konnektivitást egy olyan nemzeti széles sávú terv végrehajtása révén, amelynek célja, hogy legkésőbb 2028-ig valamennyi ír háztartás és vállalkozás a gigabites hálózatba tartozzon, és legkésőbb 2030-ig valamennyi lakott területen elérhető legyen az 5G-hálózat.

(25) Ami a társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritását, többek között a szociális jogok európai pillérét illeti, a terv olyan intézkedéseket vázol fel, amelyek célja a szociális és megfizethető lakhatás kínálatának növelése (2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások) a „Lakhatás mindenkinek" terv (egyes intézkedései szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben) végrehajtása és a tervezési reform révén. A vállalkozások, különösen a belföldi kkv-k üzleti környezetének támogatását célzó intézkedések (2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások) magukban foglalják a vállalkozásokról szóló fehér könyvben meghatározott intézkedéseket. A kutatást és innovációt támogató intézkedések (2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások) magukban foglalják egy új, versenyképes kutatási és innovációs finanszírozási ügynökség létrehozását, a technológiai egyetemek megerősítését (egyes intézkedések szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és az ERFA-programokban), valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó „Impact 2030" elnevezésű stratégiában közzétett egyéb beruházásokat. A szociális jogok európai pillérével összhangban a terv egy sor, az esélyegyenlőséggel és a munkaerőpiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos kezdeményezést is felvázol. A készségekkel kapcsolatos intézkedések (2020. és 2023. évi országspecifikus ajánlások) magukban foglalják egy új Nemzeti Készségtanács létrehozását, a Nemzeti Képzési Alapból származó források felszabadítását, a folyó és tőkeberuházások növelését (egyes intézkedések szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben), a tanulószerződéses gyakorlati képzés egységes nemzeti modelljének kidolgozását és a felsőoktatási ágazat reformját. A terv utal arra a keretre, amelynek révén Írország a továbbképzésre vonatkozó jelenlegi jelentős kínálatának további javítását tervezi, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok és az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők számára (a 2019. évi országspecifikus ajánlás). A terv felvázol számos kezdeményezést a tisztességes munkakörülményekre vonatkozóan, többek között az óránkénti mediánbérek 60 %-ának megfelelő nemzeti létminimum 2026 januárjáig történő bevezetését. A terv felvázolja a szociális védelemre és a társadalmi befogadásra vonatkozó kezdeményezéseket is, beleértve a munkaerőpiaci aktivizálási beruházásokat (2019. évi országspecifikus ajánlás), amelyek a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokat célozzák meg, a „Pathways to Work" (Út a munkához) elnevezésű stratégiában meghatározottak szerint. Ezt kiegészítik a gyermekgondozási ágazat reformjai (2019. évi országspecifikus ajánlások), amelyek a nemzeti gyermekgondozási rendszer keretében nyújtott egyetemes és jövedelemhez kapcsolódó támogatásokat, valamint a társadalmi befogadás ütemtervében meghatározott szegénységcsökkentési kötelezettségvállalásokat foglalják magukban. Az európai szemeszter keretében említett kiemelt csoportokat illetően a terv a nemzeti fogyatékosságügyi stratégiára, valamint a vándorlók („traveller") és a romák integrációjának második nemzeti stratégiára hivatkozik.

(26) Ami az energiabiztonság közös prioritását illeti, a terv olyan intézkedéseket vázol fel, amelyek célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőség csökkentése, különösen a tengeri megújuló energiába (2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások) (egyes intézkedések szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben) és az Észak-Írországgal és Franciaországgal összeköttetést biztosító hálózati csatlakozókba (2022., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlások) irányuló beruházások révén. Az energiarendszer rezilienciájának megerősítését célzó intézkedések közé tartozik a szegényebb háztartások finanszírozása a magánépületek energiahatékonyságának javítása érdekében (2022., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlások) (egyes intézkedések szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és az ERFA-programokban), valamint az energiatárolással és a keresletoldali válaszintézkedésekkel kapcsolatos, az írországi energiabiztonsági stratégiában foglalt intézkedések (2022., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlások).

(27) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritást illetően a terv nem tartalmaz intézkedéseket.

(28) Ezenfelül a terv a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosítására irányuló szakpolitikai intézkedéseket is felvázol. A digitális egészségügyi stratégiai keretben felvázolt, az egészségügyi rendszer költséghatékonyságára és hozzáférhetőségére vonatkozó intézkedések (2019. és 2024. évi országspecifikus ajánlások) magukban foglalnak 48 stratégiai kezdeményezést a digitális egészségügyi megoldásokkal kapcsolatban, létrehoznak egy idősgondozással foglalkozó független bizottságot és négy új elektív beavatkozásokat végző kórházat, jobb alap- és közösségi egészségügyi ellátást alakítanak ki, valamint a Sláintecare reform keretében átszervezik az egészségügyi szolgálat végrehajtó testületét (egyes intézkedések szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben). A nyugdíjrendszer fenntarthatóságának javítását célzó intézkedések (2019., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások) közé tartozik a bérhez kapcsolódó szociális ellátások bevezetése, a kiválasztott munkavállalók automatikus nyugdíjrendszere, két hosszú távú megtakarítási eszköz (a „Future Ireland" [A jövő Írországa] alap és az infrastrukturális, éghajlat- és természetvédelmi alap) létrehozása, valamint a társadalombiztosítási járulékok emelésére vonatkozó ütemterv elfogadása. A terv szerint Írország – a társaságiadó-ütemtervének végrehajtása révén (ennek egyes intézkedései szerepelnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben) – továbbra is foglalkozni fog az agresszív adótervezés kérdésével (2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások).

(29) A terv információval szolgál a kohéziós alapokkal és Írország helyreállítási és rezilienciaépítési tervével való koherenciáról és – adott esetben – kiegészítő jellegről. A terv információkat tartalmaz a különböző kohéziós politikai alapok méretéről és célkitűzéseiről. A terv tartalmaz egy táblázatot, amely felvázolja, hogy mely strukturális reformok és beruházási prioritások érvényesülését fogják részben az Írország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében és/vagy kohéziós politikai alapjaiban foglalt intézkedések révén elősegíteni.

(30) A terv célja, hogy hozzájáruljon az EU közös prioritásaihoz kapcsolódó írországi közberuházási szükségletek kielégítéséhez. Ami a méltányos zöld és digitális átállás közös prioritását illeti, a terv általános áttekintést nyújt az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, a víz- és szennyvízgazdálkodás javítására, valamint a digitális átalakulás támogatására irányuló, folyamatban lévő beruházásokról. A társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritását illetően a terv általános áttekintést nyújt a vállalkozások támogatásával, a kutatással és innovációval, a készségekkel, a munkaerőpiaci aktivizálással, a gyermekgondozással és a lakhatással kapcsolatos, folyamatban lévő beruházásokról. Az energiabiztonság közös prioritása tekintetében a terv általános áttekintést nyújt az utólagos átalakítással, a tengeri megújuló energiával és a hálózati csatlakozókkal kapcsolatos beruházásokról.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

(31) Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Írország terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

(32) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja az Írországnak címzett ajánlásában,

A TANÁCS ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSE

(33) A Tanács üdvözli Írország középtávú költségvetési-strukturális tervét, és úgy véli, hogy annak teljes körű végrehajtása elősegítené a rendezett államháztartás biztosítását, az államadósság fenntarthatóságának támogatását, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést.

(34) A Tanács tudomásul veszi a tervnek a Bizottság általi értékelését. Mindazonáltal a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a jövőbeli tervek értékelését egy, a tanácsi ajánlásokra vonatkozó bizottsági ajánlásoktól elkülönülő dokumentumban nyújtsa be.

(35) A Tanács tudomásul veszi a Bizottságnak a nettó kiadási pályára vonatkozó értékelését és a tervben szereplő főbb makrogazdasági feltételezéseket, valamint a terv szerinti nettó kiadási pályának a költségvetési hiányra és az államadósságra gyakorolt hatásait. A Tanács tudomásul veszi a Bizottság azon értékelését, amely szerint a makrogazdasági és költségvetési feltételezések, bár helyenként – többek között az aktualizált makrogazdasági és költségvetési adatok figyelembevétele céljából – eltérnek a Bizottság feltételezéseitől, összességében kellően indokoltak és megalapozott gazdasági érveken alapulnak. A Tanács tudomásul veszi a terv átfogó költségvetési stratégiáját és a kilátásokkal kapcsolatos kockázatokat, amelyek befolyásolhatják a makrogazdasági forgatókönyvnek és az alapul szolgáló feltételezéseknek a realizálódását, valamint a terv szerinti nettó kiadási pálya megvalósulását. A Tanács tudomásul veszi különösen azt, hogy az ír hatóságok – az írországi multinacionális ágazat relatív mérete által előidézett torzulások miatt – a nemzeti jövedelmek belföldi elemzéséhez módosított mérőszámok használatát részesítik előnyben. Ezzel összefüggésben Írország elsődleges költségvetési pozícióját befolyásolják a társasági adóból származó potenciális rendkívüli bevételek, amelyeket az Írország nemzeti költségvetésére vonatkozó értékelések nagy részében hasonlóképpen kiszűrnek. Ennek megfelelően a Tanács tudomásul veszi, hogy – a költségvetési tartalékok kialakítása érdekében – létrehozásra kerül két megtakarítási eszköz: ezek egyike a jövőbeli strukturális

kihívások kezelésére fog szolgálni, a másik pedig gazdasági vagy költségvetési visszaesés esetén anticiklikus módon működik majd, és hozzá fog járulni Írország éghajlat-politikai és környezetvédelmi céljainak megvalósításához. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a geopolitikai kockázatok nyomást gyakorolhatnak a védelmi kiadásokra.

(36) A Tanács elvárja, hogy Írország készen álljon arra, hogy nettó kiadási pályája megvalósításának biztosítása érdekében szükség szerint kiigazítsa költségvetési stratégiáját. A Tanács úgy határoz, hogy szorosan nyomon fogja követni a gazdasági és költségvetési fejleményeket, beleértve a terv szerinti forgatókönyv alapjául szolgáló fejleményeket is.

(37) A Tanács úgy véli, hogy a költségvetési felügyelet következő fordulója előtt kellő időben további megbeszélésekre van szükség annak érdekében, hogy közös megegyezés szülessen a kumulált nettó kiadásnövekedési rátáknak az éves felügyeletre gyakorolt hatásairól.

(38) A Tanács tudomásul veszi a Bizottság által nyújtott azon tájékoztatást, amelyben a Bizottság ismerteti az európai szemeszter keretében azonosított főbb kihívásokra való reagálást célzó reformokat és az említett kihívásokra való reagálást célzó beruházásokkal kapcsolatos szükségleteket és szándékokat, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell e reformok és beruházások megvalósítását. A Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján értékelni fogja ezeket a reformokat és beruházásokat, és az európai szemeszter keretében nyomon fogja követni azok végrehajtását.

(39) A Tanács várakozással tekint az elért eredményekről szóló, Írország által benyújtandó éves jelentések elé, amelyeknek tájékoztatást kell tartalmazniuk különösen a Tanács által meghatározott nettó kiadási pálya megvalósítása, valamint a szélesebb körű reformoknak és beruházásoknak az európai szemeszter keretében történő végrehajtása terén elért haladásról.

AJÁNLJA, hogy Írország:

1. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

Kelt Brüsszelben, 2025. január 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. DOMAŃSKI

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)

Írország

Év		2025	2026	2027	2028	2029
Növekedési ráta (%)	Éves	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7
	Kumulált (*)	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra. A kumulált növekedési rátákat az utólagos megfelelésnek a kontrollszámlán történő éves nyomon követése során használják.